

Pe Ciprian Dan Dumea l-am cunoscut în această vară, în urmă cu câteva săptămâni.

Era pe la amiază, o zi aproape banală, neobișnuit de caldă, în care toată suflarea Sighetului căuta umbra zidurilor păstrătoare de răcoare. Aventurându-mă în toropeala străzilor prăfuite, am avut parte de o plăcută surpriză. M-am întâlnit, în „vechea” piață de alimente a municipiului nostru, cu fostul meu profesor de limba franceză din școala generală, Franț Dumea, acesta fiind însoțit de fiul său, Ciprian. Revederea după destul de mulți ani cu profesorul meu, care locuiește de o bună perioadă de timp în Statele Unite ale Americii, mi-a prilejuit – printre altele - și schimbul de informații care-l priveau pe tânărul Ciprian. Am devenit foarte curios aflând că Ciprian lucrează la Secretariatul General al Parlamentului European (Luxemburg), iar discuțiile amicale ulterioare cu acesta au „condus” la un interviu care demonstrează – dacă mai era nevoie – că avem mulți sigheteni profesioniști, bine poziționați și apreciați în diverse job-uri din Europa sau din cele mai îndepărtate colțuri de lume.

Ion Mariș (IM): Ciprian mă bucur că ai acceptat să „povestești” un pic cu mine, îți mulțumesc și te „provoc” la destăinuiți și... comentarii. Ai avut un traseu „previzibil”: absolventul Liceului Dragoș Vodă s-a îndreptat spre Cluj. Ce ai studiat acolo, la sfârșit de secol XX și ce a rezultat din întâlnirea cu un centru universitar de mare tradiție?

Ciprian Dan Dumea (CDD): E o plăcere să vă răspund, și în același timp să-i laud pe – și să mă laud cu - cei care m-au ajutat să evoluez în învățatură. Am avut marea șansă să studiez la Facultatea de Litere din Cluj, secția de Limbi Moderne Aplicate, sub oblăduirea multor nume mari ale învățământului clujean – dna Rodica Baconsky, profesoară extraordinară de cultură, distinsă și rafinată, care a construit prin rigurozitatea dânzei mult pe bazele deja puse de tata și de dra Diaconescu în domeniul limbii franceze; dl Adrian Radu, care a reușit să aprofundeze cu noi tainele limbii engleze, spre marea bucurie a mamei mele, care a fost prima și fantastica mea profesoară din domeniu, și a dlui Vasile Bornea, cel care cu cinste a reușit să scoată ce e mai

Scris de Ion Maris

Miercuri, 30 Septembrie 2015 20:20 - Ultima actualizare Miercuri, 30 Septembrie 2015 20:29

bun din mine; dl Tudor Ionescu, Dumnezeu să îl odihnească, mare profesor și mare om, cel care m-a format suficient de bine în interpretariat încât să-mi dau seama că nu e de mine, dl Mihai Zdrenghea, persoana fără de care începutul meu de doctorat ar fi fost sortit eșecului iar limba engleză mai săracă, dl Chiorean, fără de care acum nu aș fi nici pe departe atât de abil cu instrumentele de redactare pe calculator, și mulți alții, prieteni și dascăli, care fac cinste școlii clujene. Am avut parte de o formare foarte diversă, dar în același timp foarte încheată, din punctul meu de vedere perfectă pentru meseria de traducător. Nu am studiat literatură, dar am studiat măestrui din domeniul economiei, sociologiei sau psihologiei. Nu am studiat matematică, dar am învățat bazele contabilității, economie, management, marketing și elemente de amenajare a teritoriului, iar laboratorul de informatică de la LMA era practic un unicat atât prin baza materială, cât și prin formarea care ne era dată în domeniu. Bineînțeles, am studiat limbile franceză și engleză, la același nivel – și anume maxim, până la încheierea facultății. De asemenea, am urmat cursurile Masteratului de Terminologie - Traductologie, făcând parte din prima promoție, bucurându-mă de fiecare clipă petrecută cu colegii și profesorii de acolo. La doi ani după terminarea masteratului am început studiile doctorale, din păcate întrerupte imediat după terminarea școlii doctorale, atunci când am ajuns la Luxemburg. Sper că la un moment dat voi reuși să investesc energia necesară pentru a-l relua și termina.

IM: Foarte mulți ani – dacă nu mă înșel – până prin 2005, ai muncit la Cluj. Ce a fost bun, cu ce ai rămas din experiența clujeană?

CDD: Clujul este unul dintre orașele foarte apropiate inimii mele – acolo mi-am terminat studiile de L.M.A., acolo am activat ca cercetaș timp de circa nouă ani, acolo am lucrat doi ani ca documentarist la același departament și, după cum vă spuneam, acolo mi-am început – și întrerupt - doctoratul. Am avut timp de mulți ani șansa să cunosc, în calitate de student și apoi de dascăl, atât de multe persoane deosebite, care m-au făcut să mă bucur că am ce să transmit mai departe... Clujul e orașul unde am lucrat ca traducător de filme documentare, ca traducător de legislație europeană și ca terminolog, ocupând unul dintre primele posturi de terminologie înființate în România la ora respectivă de dl profesor Gheorghe Lascu, care de altfel a și ajuns să conducă Unitatea română de traducere din cadrul Parlamentului European, regăsindu-mă acolo ca traducător. Am rămas cu multe cunoștințe de specialitate, cu o mulțime de experiențe de viață absolut definitorii, inclusiv în domeniul spiritual, cu prieteni extraordinari și de încredere și cu un apetit respectabil pentru (*råde*)... covrigi cu sare, langos și kürtös kalács.

IM: Din 2005 ai obținut un job la Parlamentul European (Secretariatul General). Cum ai reușit, cum ai ajuns acolo?

CDD: A fost o combinație de noroc, de muncă de pregătire și de experiență anterioară. În 2005 făceam parte, în calitate de membru fondator, din Asociația Traducătorilor din România (www.atr.org.ro). Am aflat de pe internet de un concurs pentru niște posturi viitoare din UE – am încercat să mă înscriu, dar site-ul era supraaglomerat și nu am reușit, așa că am renunțat, zicându-mi că așa era să fie. Un pic mai târziu, poate după câteva săptămâni, când deja uitasem de această oportunitate, mi s-a oferit posibilitatea de a asista la București la o prezentare publică susținută de traducători de la instituțiile europene, veniți pentru a populariza la noi în țară ideea de a lucra la instituții. Am fost deosebit de atras de seninătatea și de siguranța lor, așa că am mai făcut o încercare pe site și de data aceasta am reușit să mă înscriu. CV-ul meu a convins, la fel și testul de limbă pe care l-am dat, așa că am fost angajat temporar de Parlament pentru un an și jumătate. După un an, știam deja că asta doresc să fac în viață. Imediat ce a apărut concursul pentru posturi permanente, m-am înscris, împreună cu circa alte 4000 de persoane. Pe listă erau 100 de locuri. Am fost dintre cei care au reușit, și încă foarte bine. Concursul a fost greu, având trei probe scrise (unul de cunoștințe despre UE, două de traducere) și un interviu.

IM: Cu ce ne „ajută”, pe noi românii, Parlamentul European?

CDD: Parlamentul este, prin excelență, locul unde populația este reprezentată în funcție de voturile noastre. Prin urmare, cei 32 de deputați români continuă să prezinte în fața Parlamentului European diverse problematice ale populației române (de exemplu dezastrelor naturale în cazul cărora militează pentru acordarea de ajutor financiar), să susțină interesele României în cursul modificării și votării legislației europene (de exemplu cu privire la fondurile europene, facilitarea liberului schimb etc.). Parlamentul are și o comisie specială pentru petiții, care răspunde la diversele cereri și plângeri făcute de cetățenii Uniunii, printre care cei români, și/sau sesizează Comisia Europeană cu privire la diverse probleme rezultate din petiții și pe care le consideră de competența acesteia (de exemplu construcțiile ilegale din cadrul unui sit Natura 2000, instalații de depozitare a deșeurilor care nu respectă normele europene etc.). În plus, Parlamentul European ca întreg acționează ca un garant pentru populație că deciziile tehnice luate de Comisia Europeană și cele politice luate de Consiliul European nu riscă să ignore opinia cetățeanului (un exemplu recent este faptul că Parlamentul a extins domeniul de

Scris de Ion Maris

Miercuri, 30 Septembrie 2015 20:20 - Ultima actualizare Miercuri, 30 Septembrie 2015 20:29

aplicare al textului propus de Comisie privind consumul cărnii de animale clonate, iar opinia consumatorilor a fost trecută în mod explicit, alături de motivele etice, ca unul dintre motivele principale pentru interzicerea consumului și importului de carne de animale clonate sau de material germinativ de la acestea).

IM: Există diferențe între politicianul român și cel european?

CDD: Spre deosebire de unele locuri de muncă, unde de multe ori TREBUIE să faci politică, una dintre părțile frumoase ale muncii în calitate de funcționar public european este că nu ești obligat să gândești în termeni politici. Vă voi da, însă, un exemplu din Luxemburg, țara mea departe de țară – aici sunt votați mai mult politicienii decât partidele, și nu este niciun partid în care să nu găsești măcar una, două sau trei persoane în care să simți că merită să-ți investești încrederea (a se vedea Viviane Reding, Jean-Claude Juncker, Claude Turmes și alții). Eu cred că această stare de fapt este un bun semn al unui sistem politic sănătos. În ceea ce privește deputații europeni români, cred că mulți au ajuns să fie foarte stimați în diverse cercuri politice, lucru demonstrat de alegerea a doi români în calitate de vicepreședinți ai Parlamentului European în 2014 și de diversele funcții politice de conducere avute de deputați români în cadrul PE (în special președinți sau vicepreședinți de comisie).

IM: Originea românească poate fi un impediment în integrarea pe piața europeană a muncii?

CDD: Dat fiind că dețin doar cunoștințe limitate în domeniu, voi vorbi doar din perspectiva unei persoane angajate la una dintre instituțiile europene. Experiența mea a fost deosebit de pozitivă în toți acești ani. În primul rând, la concursuri nu m-am simțit niciodată dezavantajat de originea mea, din contră. Toate concursurile sunt deschise tuturor cetățenilor statelor membre, atâta timp cât ești potrivit pentru fișa postului (avem o colegă de cetățenie română care lucrează ca traducător în Unitatea de traducere maghiară, și alta în Unitatea de traducere franceză, au trebuit „doar” să demonstreze că sunt traducătoare mai bune pe combinațiile lor de limbi decât multe alte mii de persoane). Instituțiile preferă, de asemenea, să aibă o forță de

Scris de Ion Maris

Miercuri, 30 Septembrie 2015 20:20 - Ultima actualizare Miercuri, 30 Septembrie 2015 20:29

muncă multilingvă și multiculturală, foarte bine calificată, și cred că românii posedă din belșug capacitatea de a se adapta lingvistic, cultural și profesional oriunde în Europa. În Luxemburg, de exemplu, pe autobuse sau în clădirile Parlamentului este la fel de natural să auzi persoane vorbind în limba română ca și persoane vorbind în maghiară, cehă sau alte limbi. În ceea ce privește alte locuri de muncă în Europa, cred că în orașe e cu atât mai ușor cu cât se cere o calificare mai înaltă și cu atât mai greu cu cât se cere o calificare mai joasă, poate și din cauză că sunt mai puțini cei care sunt specializați într-un domeniu de vârf.

IM: Cum te simți tu, un român, în Luxemburg, țara din care s-au transmis anumite „răutăți” la adresa României?

CDD: Luxemburgul este o țară foarte cosmopolită – poate 40% din populație e formată din străini, în principal portughezi. Primele luni mi-a fost dificil să mă adaptez, dar am avut o bază solidă de prietenii în cadrul unității noastre de traducere. Apoi am început să-mi fac prieteni din multe culturi –Spania, Franța, Italia, Polonia, Congo etc. etc., și, dat fiind că am început să cânt în Luxemburg, am ajuns să cunosc mai mulți luxemburghezi, deosebit de prietenoși, cu care am ieșit de multe ori, chiar o dată în Spania într-o expediție memorabilă în Andaluzia. În ceea ce privește observațiile pe care le-au făcut luxemburghezii, de fapt cred că se repetă o poveste ciclică – venirea unor persoane mai sărmene în țări mai bogate. Vorbind strict din experiența mea personală, în cazul particular al Luxemburgului, la sosirea mea acolo persoanele care cerșeau pe stradă vorbeau în general luxemburgheza, franceza sau germana, fiind în special oameni care treceau prin momente dificile, avuseseră probleme în viață, inclusiv de dependență de alcool sau droguri, fuseseră afectați mintal sau luaseră în cunoștință de cauză decizia de a trăi din mila oamenilor. Mai apoi, au apărut destul de mulți polonezi, care fie erau în trecere în căutarea unui loc de muncă, fie fugiseră de acasă din motive familiale sau legate de alcool, fie decisese să-și caute norocul altundeva decât în Polonia. Câțiva ani mai târziu, când Polonia a început să redevină o putere economică, polonezii practic au dispărut, apărând în schimb mulți cerșetori români. Luxemburgul a făcut mai multe cercetări și, aflând că în multe cazuri era vorba de cerșetorie organizată, a reacționat dur, deși în limitele legii. Există discuții de a aplica mai drastic legea referitoare la libera circulație a persoanelor, dar cred că în momentul de față problema românilor a fost cumva eclipsată de cea a refugiaților din Siria.

Scris de Ion Maris

Miercuri, 30 Septembrie 2015 20:20 - Ultima actualizare Miercuri, 30 Septembrie 2015 20:29

IM: Este România percepută ca un elev nesilitor al Uniunii Europene?

CDD: Cred că intrarea României în Schengen (dacă se mai poate întrezări pentru un moment apropiat, acum cu criza refugiaților) va fi un semnal foarte pozitiv cu privire la atitudinea Europei și a statelor sale membre față de România. Cred, de asemenea, că este foarte important ca țara noastră să continue eforturile pe care le depune în domeniul combaterii corupției, pentru că acesta este unul dintre cele mai puternice semne cum că echilibrul puterilor în stat dă rezultate și că anumite carențe care au fost exprimate public de ceilalți șefi de stat și de guvern, ca și de diversele instituții europene, au fost abordate.

IM: Ce face un tânăr în Luxemburg? Cum își petrece timpul liber?

CDD: Ca în orice capitală, există o mulțime de alegeri, atât de stil de viață, cât și culturale. Personal, în Luxemburg mi-am găsit o pasiune pe care nici nu mi-o cunoșteam pe deplin, și anume cea a cântatului. Am avut marea șansă de a fi acceptat chiar din primele luni în corul Catedralei din Luxemburg, unde am cântat timp de câțiva ani. Corul era dirijat pe atunci tot de un român, dl Antonio Grosu, care mi-a devenit unul dintre cei mai buni prieteni din Luxemburg. Am avut apoi șansa să cânt în corul românesc creat de Horațiu Drăgan, un tenor plin de talent nu doar pentru muzică, ci și pentru dansuri românești, precum și un an într-un cor luxemburghez de la biserica catolică St. Alphonse, cea la care merg aproape zi de zi. În această perioadă, cânt într-un cor de cameră al instituțiilor europene și, de asemenea, într-un nou cor de cameră foarte mare, semi-profesionist, cu multe persoane extrem de talentate, dirijat tot de Antonio. Continu în corul românesc, de data aceasta sub bagheta lui Ovidiu și Adriana Drăgan, persoane cu o sensibilitate deosebită pentru muzică, de la care am învățat enorm. De asemenea, timp de trei ani am continuat activitățile de cercetășie la Arlon, în Belgia, cu adulți și copii minunați, apoi am studiat solfegiul timp de trei ani la Conservatorul din Luxemburg, iar acum m-am apucat de ieșiri cu un grup de LARP (în traducere jocuri de rol live) unde eu și ceilalți prieteni, îmbrăcați în haine medievale și cu un set predefinit de abilități care de care mai fanteziste, organizăm ieșiri între noi și cu alții pentru a avansa poveștile personajelor jucate și a ne bucura, fiecare, de improvizațiile celorlalți. În rest, continu să citesc enorm și mă mai joc pe calculator, iar din când în când îmi place să-mi invit prietenii la un karaoke, e foarte distractiv și o mare bucurie pentru toți cei care vin. Din câte puteți vedea, alegerile chiar că nu lipsesc...

IM: Există o comunitate românească relevantă în Luxemburg?

CDD: Sigur! Pe lângă corul românesc „Voci din Carpați” pe care l-am menționat deja, există o formație multiculturală de dansuri românești, precum și o asociație culturală româno-luxemburgheză denumită Romlux, care organizează diverse evenimente. De asemenea, biserica românească este cu certitudine unul dintre principalii poli de întâlnire sufletească din Luxemburg, iar fiecare dintre unitățile române de traducere din diversele instituții constituie, în mod natural, comunități de români.

IM: Este vizibilă totuși România, cu partea pozitivă, în Luxemburg?

CDD: Cu siguranță! Există foarte multe manifestații culturale în Marele Ducat, iar reprezentanții diasporei române din Luxemburg au fost adesea invitați să organizeze fie seri culturale române, fie concerte cu muzică românească, fie degustări de mâncare românească. Există și un magazin românesc (La Băcănie), un bar românesc – sau cel puțin cu management românesc (Coral), un restaurant condus de un foarte bun bucătar român la Remich, iar Ambasada României la Luxemburg organizează periodic concerte cu talente aduse din țară. De asemenea, cred că cei mai buni ambasadori ai României suntem fiecare dintre noi, românii obișnuiți, și aș zice că probabil majoritatea interacțiunilor personale sau interculturale pe care le cunosc sunt pozitive. Omul e om, oriunde ar fi, și se află printre alți oameni, care la urma urmei tot oameni sunt și ei (*râde*).

IM: Din câte știi, preferi să te întorci, de câte ori se poate, în general în concedii, acasă la Sighet. Ce mai reprezintă Sighetul pentru tine?

CDD: Adevărul e că mă întorc rar la Sighet. Sighetul e, pentru mine, un loc mitic – locul

Scris de Ion Maris

Miercuri, 30 Septembrie 2015 20:20 - Ultima actualizare Miercuri, 30 Septembrie 2015 20:29

copilăriei, locul prietenilor strânse și de neuitat, locul primelor acorduri de Guns N'Roses, ABBA și Elvis Presley, locul școlii și al profesorilor care m-au marcat pe viață, toți puternic și aproape toți în bine. E definiția cuvântului „acasă”, iar unduirile pădurilor Solovanului sunt balsam pentru suflet. A străbate prea mult acest mister al memoriei i-ar răpi din frumusețe prin obișnuință. A-l ignora e ca și cum ai ignora o parte din suflet. Încerc, deci, să mențin un echilibru între aceste două extreme, iar în rest să mă bucur de fiecare moment pe care reușesc să-l trăiesc înapoi aici, împreună cu prietenii și, mai limitat, cu familia.

IM: Care, cine, cum sunt modelele tale?

CDD: Dat fiind că știu atât de multă lume și că am cunoscut și cunosc atât de mulți oameni deosebiți și valoroși, e greu de spus, aduni câte puțin de la toți pentru ca să crești permanent... Totuși, unele persoane sunt ușor de menționat: părinții pentru valorile și viața deosebită în familie cu care ne-au hrănit și continuă să ne hrănească, pe mine și pe fratele meu; fratele meu, pentru hotărârea cu care își urmărește ideile și inima sa, mult mai deschisă decât a mea; Sorin Lazăr, un coleg traducător, pentru spiritul său erudit și calitățile sale extraordinare de traducător și de prieten valoros; Antonio Grosu, pentru pasiunea pe care o pune în tot ce face și pentru spiritul său descurcăreț, pe care nici nu mă pot imagina că l-aș atinge vreodată; diverșii preoți și călugări pe care îi cunosc, în Cluj, la Roma, în Luxemburg sau Clervaux, pentru umilința, înțelepciunea, cunoștințele, evlavia și trăirea lor. Iar nici o listă de acest gen nu ar fi completă fără Iisus, Mântuitor, leac pentru moarte și balsam pentru suflet, și sfânta sa Mamă, pentru abnegația și disponibilitatea sa eternă.

IM: Cum pot demara/construi o carieră tinerii zilelor noastre?

CDD: Mă tem că nu există un secret, și voi da răspunsul clasic: descoperă ce-ți place și e licit și construiește-ți un țel în jurul acestui fapt; caută alte persoane interesate în ce faci și sprijiniți-vă reciproc; căutați să fiți cei mai buni în ce faceți, deci nu pierdeți timpul cu lucruri care nu vă aduc mai aproape de țelul vostru; fie că aveți sau nu un țel, să nu vă fie frică să experimentați cu activități noi și inedite, atâta timp cât nu vă fac rău; încercați voluntariatul,

Scris de Ion Maris

Miercuri, 30 Septembrie 2015 20:20 - Ultima actualizare Miercuri, 30 Septembrie 2015 20:29

pentru că vă va face oameni; munciți mult, inteligent și bine, dar cu măsură, altfel riscați să ardeți repede și să vă prăbușiți; faceți sacrificii, dar fără a vă sacrifica familia sau ceea ce e important din voi înșivă. La urma urmei, cel mai important e să fii împlinit și fericit în viață, făcând binele, rămânând împreună cu cei dragi; restul e doar cireașa de pe tort și vine în mod natural atunci când toate energiile îți sunt concentrate nu pentru a deveni cine vor alții, ci cine ești.

IM: Crezi că mai sunt șanse să te reîntorci cu munca, jobul, în România?

CDD: Cu rezerve, da. România rămâne țara mea de baștină, Clujul un oraș extrem de atrăgător, iar Sighetul orașul meu de suflet. Dat fiind că legăturile de familie nu mă țin la Luxemburg, mi se pare perfect posibil să mă reîntorc la un moment dat. Totuși, dacă vorbim de probabilitate, ea mi se pare destul de scăzută, dat fiind că aș căuta să găsesc o slujbă care să fie cel puțin la fel de interesantă ca și cea de traducător la Parlament, și care să fie remunerată la un nivel comparabil, iar cel puțin din punct de vedere pur economic acest lucru pare să fie departe în viitor.

IM: Ce-ți dorești – în plan personal – pentru viitor?

CDD: Îmi doresc, poate ca majoritatea oamenilor, să trăiesc sănătos și fericit, până la adânci bătrânețe, alături de cei dragi, ca în povești (*zâmbeste*). Pe drum, îmi doresc să fac ceea ce mă bucură, ceea ce ajută pe alții, ceea ce merită. În rest, în afară de familie, nu știu ce aș mai putea spune, adevărul e că sunt fericit unde sunt și cu ce fac, în ciuda unor momente mai vitrege inerente vieții, și cred că aș fi mulțumit cu aproape orice îmi dă satisfacția de a face bine, de a servi și de a fi apreciat pentru asta.

Scris de Ion Maris

Miercuri, 30 Septembrie 2015 20:20 - Ultima actualizare Miercuri, 30 Septembrie 2015 20:29

IM: În viață e bine să spunem ce gândim sau ce... trebuie?

CDD: Cred că e bine să spunem ce gândim, dar cum trebuie – asta înseamnă că există în multe cazuri posibilitatea de a spune lucrurilor pe nume sau pe ocolite, dar frumos și fără a pune interlocutorul sau pe alții într-o situație prea delicată. Nu sunt nici pe departe un expert și nici măcar un practician suficient de bun, dar cred că merită făcut un efort pentru a îmbunătăți comunicarea în toate situațiile, astfel încât mesajul corect (iar asta include „pe cât posibil complet”) să ajungă simplu la urechile interlocutorului, fără a călca peste picioare, reputații sau oameni... Știu că sună destul de naiv, dar o spun obligat de experiență, deoarece de fiecare dată când am făcut altfel, inclusiv recent, cineva a suferit, eu fiind invariabil primul afectat.

IM: Mulțumesc pentru amabilitate și mult succes în ceea ce faci!

CDD: Mulțumesc mult, la fel și dumneavoastră și tuturor cititorilor dumneavoastră!

AUTOR: Ion Mariș

Interviu cu Ciprian Dumea: Jobul unui sighetean... la Parlamentul European (Autor: Ion Maris)

Scris de Ion Maris

Miercuri, 30 Septembrie 2015 20:20 - Ultima actualizare Miercuri, 30 Septembrie 2015 20:29

